

Memòria 2007

Institut Català de la Salut

*Una nova etapa d'il·lusió,
compromís i servei*

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Institut Català
de la Salut

“L’aprovació de la Llei 8/2007 ha estat un acte de normalització institucional que ha permès el reforçament de l’ICS com a instrument de referència de la política sanitària de la Generalitat.”

Marina Geli i Fàbrega
Consellera de Salut

Em plau presentar-vos la memòria d’activitats de l’Institut Català de la Salut de 2007, any que quedarà reflectit en la història de l’organització com el de la transformació en empresa pública. L’aprovació de la Llei 8/2007, de 30 de juliol, ha estat un acte de normalització

institucional que ha permès el reforçament de l’ICS com a instrument de referència de la política sanitària de la Generalitat de Catalunya en els camps de la provisió de serveis, la recerca i la docència.

Durant aquest any, els esdeveniments han posat a prova, amb èxit, la capacitat de resposta de l’organització i dels seus professionals. I és per això que voldria reiterar, com a màxima representant del Departament de Salut, el meu més profund agraïment a tots els professionals per la seva capacitat de reacció en els moments clau. Al marge de la seva professionalitat contrastada, l’actitud altruista i de

servei públic dels treballadors dels centres de l’ICS ha garantit una atenció i un tracte excel·lents a pacients, familiars i acompanyants en moments crítics. El paper dels professionals ha estat una mostra més de la seva alta qualitat professional i humana, que ens fa sentir orgullosos per la tasca que realitzen.

Tots els actors del sistema són importants en el desenvolupament de la reforma que tot just hem encetat, atès que aquest és un projecte compartit, i els professionals són una peça essencial en el procés.

Com a empresa pública, l’ICS arrenca amb una nova manera de fer: més humana, propera, eficient, moderna i sostenible; amb més capacitat de decisió, solvència i adaptació davant els reptes que suposen els constants i ràpids canvis socials i demogràfics. L’inici del canvi ja comença a veure’s reflectit en aquesta memòria d’activitats.

Aquí trobareu la constància de la feina feta pels milers de professionals que cada dia treballen per tal de respondre de forma cada vegada més efectiva a les necessitats de salut de la ciutadania i per assegurar un model assistencial públic de la màxima qualitat.

“La nova empresa pública neix amb la voluntat de posicionar-se com una institució avançada, líder i referent en la provisió de serveis sanitaris i en la generació de coneixement.”

Francesc José María i Sánchez

Director gerent de l'Institut Català de la Salut

Com bé sabeu, el 2007 ha estat un any molt important per a la història de la nostra institució. Després d'un intens procés de debat i negociació, el Ple del Parlament de Catalunya ha aprovat amb consens polític i social la Llei 8/2007, que crea l'empresa pública

Institut Català de la Salut, un instrument jurídic que ens dóna la fortalesa institucional necessària per iniciar una nova etapa en què el compromís i la participació de totes les parts implicades –professionals, gestors, agents socials, administracions locals i ciutadans, entre d'altres– són cabdals per avançar en el seu desenvolupament.

La nova empresa pública, regida per un Consell d'Administració nomenat pel Govern de la Generalitat, neix amb la voluntat de posicionar-se com una institució avançada, líder i referent en la provisió de serveis sanitaris i en la generació de coneixement científic i tecnològic. En definitiva, una empresa preparada per treballar en xarxa amb la resta de proveï-

dors del sistema sanitari i capaç de donar resposta a les necessitats de salut i les expectatives de servei dels ciutadans del segle XXI.

Com a primer pas per assolir aquesta fita, aquest any s'ha acabat el desplegament de les nou gerències territorials que, sota els principis de descentralització i autonomia de gestió, tenen com a propòsit desenvolupar el projecte d'integració de l'atenció primària i l'atenció hospitalària de l'ICS a les diferents demarcacions. L'objectiu és disposar d'un model de continuïtat assistencial que tingui com a eix central les necessitats del pacient en un entorn on els treballadors puguin créixer professionalment i participar en la presa de decisions.

Amb el repàs de tota l'activitat portada a terme durant l'any 2007 volem retre comptes a la ciutadania i, alhora, encoratjar tots i cadascun dels 40.000 professionals d'aquesta institució a assumir els reptes de futur que el nou ICS té plantejats com a oportunitats reals de canvi i transformació. Estic convençut que tots plegats treballarem per consolidar el proveïdor de serveis sanitaris més gran de Catalunya com una empresa moderna, àgil, innovadora, eficient, humana, sensible, propera, socialment responsable i compromesa amb la millora de la salut i la qualitat de vida de les persones.

A tot Catalunya

Amb un pressupost per al 2007 de 2.497 milions d'euros i una plantilla de més de 40.000 professionals, l'ICS és l'empresa de serveis sanitaris més gran de Catalunya i presta atenció sanitària a gairebé sis milions d'usuaris, xifra que suposa el 81,6% del total d'assegurats de Catalunya (5.867.037 persones).

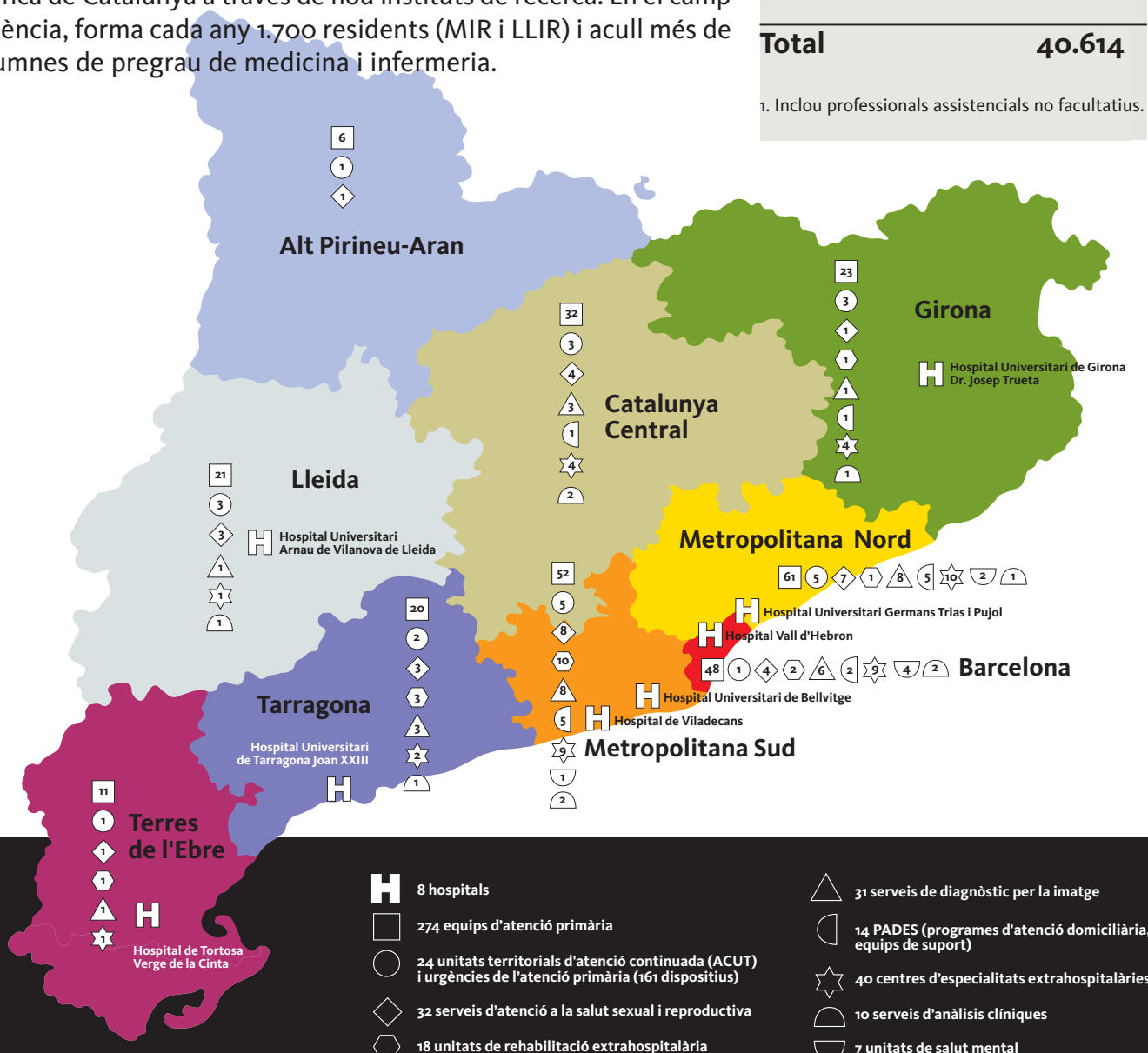
L'ICS gestiona vuit hospitals de referència dins la xarxa hospitalària d'utilització pública (32% del llits hospitalaris públics); 274 equips d'atenció primària; 40 centres d'especialitats extrahospitalàries; 24 unitats territorials d'atenció continuada i urgències d'atenció primària (ACUT), que pres-ten atenció mitjançant 161 dispositius; 32 serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva; 10 serveis d'anàlisis clíniques, quatre dels quals estan inte-grats en dispositius territorials amb l'hospital de referència; 31 serveis de diagnòstic per la imatge; 18 unitats de rehabilitació extrahospitalària; 14 unitats PADES i set unitats de salut mental, dues de les quals són d'aten-ció infantojuvenil i dues més d'atenció i seguiment de les drogodepen-dències.

A més de l'activitat assistencial, l'ICS porta a terme el 40% de la produc-ció científica de Catalunya a través de nou instituts de recerca. En el camp de la docència, forma cada any 1.700 residents (MIR i LLIR) i acull més de 3.000 alumnes de pregrau de medicina i infermeria.

Professionals 2007

Atenció primària	
Facultatius	6.819
Infermeria i altres ¹	7.774
Residents	541
Gestió i serveis	5.787
Hospitals	
Facultatius	3.153
Infermeria i altres ¹	10.232
Residents	1.411
Gestió i serveis	4.535
Centre corporatiu	
	362
Total	
	40.614

1. Inclou professionals assistencials no facultatius.

Activitat assistencial

Atenció hospitalària

2007

Hospitalització	Altes	171.223
	Altes de cirurgia major ambulatoria	40.648
	Estada mitjana	7,3
	Índex d'ocupació	83,7%
Urgències	Urgències	826.955
	Pressió d'urgències	63,7%
Activitat quirúrgica	Intervencions quirúrgiques	81.330
	Cirurgia major ambulatoria	40.648
	Cirurgia menor ambulatoria	72.756
Consultes externes	Visites totals	2.594.780
	Índex de reiteració	2,3
Hospital de dia	Nombre de sessions	212.614

Atenció primària

2007

Medicina de família	21.218.093
Pediatría	4.134.691
Odontologia	805.556
Assistència social	251.173
Infermeria	13.630.240
Especialitats	1.985.553
Visites	42.025.306
CUAP (Centre d'Urgències de l'Atenció Primària)	740.212
ASSIR (Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva)	465.647
Rehabilitació	139.474
PADES (Programa d'atenció domiciliària, equips de suport)	42.870

La nova empresa i la seva organització

S'aprova per consens la Llei 8/2007 de l'Institut Català de la Salut

Al juliol de 2007, el Ple del Parlament de Catalunya va aprovar per consens la Llei de l'ICS que el transforma en empresa pública i n'adequa l'organització a les necessitats de salut dels ciutadans. La llei té com a propòsit principal la descentralització territorial de la institució i dóna als centres i serveis més autonomia en la gestió econòmica i dels recursos. La proximitat generada amb aquesta reforma incrementa l'efectivitat del servei, possibilita una millor atenció de les necessitats específiques de salut de cada ciutadà i també permet configurar un ICS àgil, competitiu, adaptable als canvis sociodemogràfics, epidemiològics i tecnològics, i proper a les necessitats assistencials de la població.

Els aspectes més destacats són la fundació de l'empresa pública amb personalitat jurídica única, regida per un Consell d'Administració nomenat pel Govern, la creació de nous òrgans de participació tant de professionals com d'agents socials, d'administracions locals i de representants dels ciutadans en el seu conjunt, la introducció del contracte programa com a instrument que articula la prestació de serveis de l'ICS per compte del CatSalut, així com el manteniment dels règims de contractacions de personal vigents en l'actualitat: estatutari, funcionari i laboral. No obstant la seva unitat orgànica, la llei preveu que els centres i serveis de l'ICS puguin gaudir d'una gran autonomia econòmicofinancera i de gestió. Aquests principis, juntament amb els de descentralització, descentralització territorial i simplificació administrativa, són els que regiran el seu desplegament.

Nova estructura organitzativa

La complexitat organitzativa de l'ICS ha fet aconsellable, mentre el Govern no aprovi els Estatuts i altres disposicions de desplegament de la Llei 8/2007, incorporar de forma transitòria determinades modificacions a les estructures organitzatives de l'empresa per tal d'aconseguir una organització que permeti millorar la resposta a les actuals exigències sanitàries de la població.

En aquest sentit, s'han creat dues direccions adjuntes a la Direcció Gerència (d'Afers Assistencials i de Desenvolupament Professional) que, amb la Secretaria Tècnica, la Direcció de Recursos Humans, la Direcció Econòmica i d'Organització, la Direcció d'Infraestructures i Serveis Tècnics, la Direcció de Processos, Cures i Qualitat i les gerències territorials constitueixen el Comitè de Direcció de l'ICS.

Es constitueix el Consell d'Administració de l'ICS com a òrgan superior de govern i direcció

El dia 17 de desembre es va constituir el Consell d'Administració de l'ICS. Les funcions principals d'aquest òrgan de govern de nova creació són supervisar el compliment dels objectius assistencials i econòmics de l'empresa, vetllar pel compliment de la seva missió i exercir el control de la gestió. Presidit per la consellera de Salut, té una àmplia representació institucional, professional i ciutadana: quatre vocals proposats pel Departament de Salut, dos pel Departament d'Economia i Finances, un pel Departament de Presidència, un pel Departament de Governació, un pel Departament d'Acció Social i Ciutadania, 1 pel Departament de Justícia, un pel Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, 1 pel Departament de Treball, un a proposta del Departament de Salut d'entre els membres de les associacions de pacients o de les associacions de consumidors i usuaris, dos a proposta de les entitats associatives dels ens locals de Catalunya, dos a proposta del Departament de Salut d'entre professionals de prestigi reconegut en l'àmbit sanitari, dos per les organitzacions sindicals més representatives, dos per les organitzacions sindicals amb més representació en l'àmbit de l'ICS i un a proposta del Consell de Participació dels Professionals de l'ICS (òrgan pendent de creació).

La importància de l'organització territorial

L'organització de l'ICS en nou gerències territorials té com a per objectiu millorar la capacitat de resolució, l'accessibilitat i la qualitat dels serveis que ofereixen els centres de salut arreu de Catalunya i desenvolupa el projecte d'integració territorial de l'atenció primària i l'especialitzada pròpia en el marc d'una estreta col·laboració amb el conjunt d'hospitals de la xarxa pública i les entitats sociosanitàries del territori. L'objectiu és disposar d'una organització més propera, àgil i eficient que permeti consolidar un model de continuïtat assistencial que tingui com a eix central les necessitats del pacient i la realitat sociodemogràfica i epidemiològica del territori.

Avançant en el compromís per la responsabilitat social empresarial

L'ICS ha iniciat la implantació de la responsabilitat social seguint la iniciativa del Pacte Mundial (Global Compact) de les Nacions Unides, a través de la identificació d'iniciatives internes i externes que es porten a terme i la seva classificació d'acord amb el model GRI (Global Reporting Initiative).

Els aspectes econòmics, socials i mediambientals que detallen el compromís de l'empresa amb els ciutadans i col·laboradors i els deu principis del Pacte Mundial (vinculats als drets humans, el treball, la protecció del medi ambient i les mesures anticorrupció) es formalitzaran l'any 2008 mitjançant la integració en l'estratègia de l'empresa i la declaració del compromís a les Nacions Unides.

En aquest sentit, l'ICS ha impulsat una iniciativa que forma part d'un programa d'estalvi i eficiència energètica als equipaments de la Generalitat, que permetrà arribar a una reducció d'un 11% en el consum l'any 2015. Les principals actuacions previstes en el programa són la realització d'auditories periòdiques als edificis que més consumeixen, la construcció d'edificis aïllats tèrmicament, la regulació de la temperatura interior, l'elaboració d'un pla d'inversions energètiques a cada departament i la introducció de criteris d'eficiència energètica en la compra pública. L'ICS és el principal consumidor energètic de la Generalitat de Catalunya, amb uns 100 edificis considerats d'alt consum energètic, per la qual cosa ha incorporat un decàleg de bones pràctiques que ajudi a la reducció del consum que comporten l'aire condicionat, la calefacció, l'aigua calenta sanitària, els ordinadors i l'enllumenat.

Aliances i col·laboracions

L'àmplia presència territorial de l'ICS i el lideratge que exerceixen els seus hospitals li atorguen un paper cabdal en el conjunt del sistema de salut. És per això que es reforcen els programes conjunts de millora dels serveis sanitaris a la població mitjançant acords amb altres entitats proveïdores en determinats territoris. Durant el 2007 s'han signat acords, entre d'altres, amb el Consorci Sanitari del Maresme, l'Hospital de Granollers, el Parc Taulí i el Consorci Sanitari de l'Anoia amb projecció sobre la població del Maresme, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental i l'Anoia, respectivament.

Les àrees de treball que es prioritzen en el marc d'aquests convenis es refereixen a la reordenació de l'atenció especialitzada (integració de les especialitats extrahospitalàries i consultories), la coordinació de l'atenció continuada i d'urgències, la coordinació en les altes hospitalàries, la millora dels serveis de suport diagnòstic, la potenciació de nous protocols organitzatius i assistencials que disminueixin la variabilitat de la pràctica clínica i incideixin en la millora de l'accessibilitat i de la continuïtat assistencial entre centres, la posada en marxa de programes d'actuació sobre la comunitat i també els programes conjunts de recerca i docència.

Milliores assistencials

111 cotxes nous per atendre les urgències domiciliàries d'atenció primària

Dins del projecte de millora de l'atenció urgent, l'ICS ha adquirit una flota de vehicles per als metges de família i les infermeres d'atenció continuada de la xarxa d'atenció primària que s'han de desplaçar a casa dels pacients. Són 79 vehicles per a les zones urbanes i 32 vehicles tot terreny per a les zones rurals de totes les gerències territorials. Tots els vehicles disposen de maletí mèdic amb material bàsic de diagnòstic, reanimació i primers auxilis i estan equipats amb Bluetooth i amb possibilitat d'incorporar-hi GPS i desfibril·lador portàtil. L'objectiu d'aquesta dotació és oferir als ciutadans una assistència domiciliària més ràpida, resolutiva i eficient. El 2007 es van fer més de mig milió de visites a domicili.

Nou centre d'atenció integral a l'esclerosi múltiple

El nou Centre d'Atenció Integral de Persones amb Esclerosi Múltiple de Catalunya (CEM-CAT) està ubicat a l'Hospital Vall d'Hebron i té com a finalitat gestionar activitats d'educació sanitària, prevenció, assistència, docència i investigació per a l'atenció integral d'aquests malalts. Un equip format per més de cinquanta professionals hi presta assistència integral i suport emocional per aconseguir una millora de la seva qualitat de vida i la d'aquelles persones amb qui conviu. El centre té capacitat per fer més de 5.000 visites i per administrar més de 2.000 tractaments anuals.

Es consoliden una cinquantena de grups psicoeducatius per a pacients amb ansietat i depressió

Al final de 2007 ja hi havia 37 grups psicoeducatius constituïts i una quinzena més estaven a punt de posar-se en marxa, en el marc dels programes de suport a l'atenció primària des dels centres de salut mental de referència. Per tal de poder portar a terme aquesta activitat, un total de 160 infermeres han rebut formació en psicopatologia de la depressió i dels trastorns d'ansietat i en conducció de grups, i mantenen reunions periòdiques amb psiquiatres, psicòlegs i infermers especialistes en salut mental. Els objectius se centren en la millora de l'estat de salut del pacient, l'increment de la seva autoestima, la reducció de la hiperfreqüentació dels serveis sanitaris, més adherència al tractament farmacològic i un augment general de l'autonomia i dels recursos al seu abast per superar el trastorn. En general, s'ha observat una disminució dels símptomes d'ansietat i depressió i ha augmentat la percepció subjectiva de millor qualitat de vida.

Els hospitals de l'ICS amb el Codi infart

Els hospitals de Bellvitge, Vall d'Hebron, Germans Trias i Pujol, Arnau de Vilanova, Joan XXIII i Doctor Josep Trueta són sis dels deu hospitals receptors de pacients amb síndrome coronària aguda segons el protocol Codi infart posat en marxa pel Departament de Salut. Amb aquest protocol, que rebaixa de 180 a 90 o 60 els minuts de resposta davant d'un infart, es reduirà la mortalitat i augmentarà la qualitat de vida dels afectats, que poden accedir directament a la unitat coronària sense passar per urgències. L'experiència s'ha iniciat a les terres de Lleida amb l'Hospital Arnau de Vilanova com a centre de referència.

Implantat per primera vegada a Espanya el nou monitor cardíac subcutani per al diagnòstic de la síncope

L'Hospital Universitari Vall d'Hebron de Barcelona ha implantat a dos pacients (un d'ells de quatre anys), per primera vegada a Espanya, el nou model de monitor cardíac subcutani, un dispositiu que facilita el diagnòstic d'arítmies greus. Aquest és l'únic monitor cardíac inserible que té capacitat per enregistrar un electrocardiograma en el moment de l'episodi sincopal, així com aportar informació diagnòstica, i permet monitorar pacients amb síncope en el moment en què succeeix l'episodi. La síncope és una causa freqüent de visites als serveis d'urgències dels hospitals i encara que majoritàriament no revesteix cap gravetat pot ser conseqüència d'anomalies cardíques que poden provocar lesions greus o ser precursora d'una mort sobtada.

L'Hospital Universitari Vall d'Hebron estrena noves instal·lacions del Servei de Neonatologia

Amb les obres que s'han fet i la dotació d'infraestructura i equipament, la nova àrea de Neonatologia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron s'ha convertit en una de les millors de tot l'Estat. Preparada, com ho estava fins ara, per atendre tots els casos de nadons que ho necessitin, ara s'ha adaptat a les noves necessitats tècniques i d'humanització de la medicina. A més dels infants, els professionals que hi treballen i els pares i mares dels pacients seran els més grans beneficiats per la posada en funcionament. A les noves dependències es podran atendre un total de vint-i-cinc nadons amb necessitat de cures intensives, quatre d'ells en espais totalment aïllats si la malaltia ho requereix, i també hi ha espai diferenciat per a vint nadons amb necessitat de cures intermèdies.

Els centres de salut de l'ICS prescriuen activitat física

Després de la posada en marxa del Pla d'activitat física, esport i salut del Departament de Salut, que preveu la prescripció de l'activitat física com a eina terapèutica i de promoció de la salut, tots els centres d'atenció primària de l'ICS ja s'hi han sumat. Molts d'ells, com és el cas dels centres del Camp de Tarragona, ja fa temps que tenen programes que vinculen l'exercici físic a la millora de l'estat de salut. Concretament, el programa "Anem a caminar" de l'ICS, sorgit en un consultori local de Reus, es va estendre a centres de tota la ciutat i després a altres CAP com els de Miami Platja, Salou i Falset. A més de conèixer l'estat de salut de les persones apuntades a l'activitat, el dia de la caminada es fan estiraments apresos amb els fisioterapeutes. Els programes demostren que un canvi en els estils de vida és important per millorar la salut tant física com mental de les persones.

S'estén la figura del pacient expert

Els centres d'atenció primària Gòtic, Besòs, Montnegre i la Marina de Barcelona tenen des d'aquest any pacients experts en insuficiència cardíaca. L'objectiu és donar continuïtat a l'experiència pilot iniciada el 2006 al CAP Roquetes –innovadora a l'Estat i amb un alt grau de satisfacció dels participants–, que es basa en experiències d'altres països, com la Gran Bretanya, que han demostrat evidències científiques d'efectes positius per a la salut. El programa, conduït per un pacient expert, consta d'una sessió setmanal d'una hora i mitja al llarg de tres mesos. Les sessions teòriques i pràctiques es fan amb grups reduïts de 8 a 12 participants, a fi de garantir una comunicació fluida i efectiva. A través de la figura d'aquest malalt especialment ben preparat, s'incideix en la millora de la qualitat de vida d'altres afectats i en la dels seus familiars, compartint amb ells les decisions a prendre i com una part més del procés assistencial.

Nous CUAP a Sant Andreu de la Barca i a Barcelona

Amb una superfície de 500 m² a la planta baixa del CAP Manso, s'ha obert el primer centre d'urgències d'atenció primària (CUAP) de la ciutat de Barcelona, que dona cobertura a més de 230.000 habitants de l'Eixample Esquerre, Sants, el Poble Sec i les Corts. Per la seva part, el CUAP de la Solana cobreix 35.000 habitants de Pallejà i Sant Andreu de la Barca. Concebut per oferir una atenció mèdica i d'infermeria immediata i resolutiva que descongosti els serveis d'urgències hospitalàries, els CUAP estan oberts les 24 hores del dia i poden atendre el 80% de les patologies habituals d'urgències. Disposen d'un servei de radiologia convencional i un d'anàlitiques immediates; una sala de reanimació cardíaca; una sala de cirurgia menor per atendre sutures, cures i cremades; una sala de traumatologia per fer embematges i guixos; i sales d'observació.

La programació de visites per internet també per a infermeria, odontologia i treball social

L'ICS, que va ser pioner el 2002 en la sol·licitud de visita mèdica de medicina familiar i pediatria per internet, ha estès aquest servei de concertació als professionals d'infermeria, odontologia i treball social. A través de la pàgina web (www.gencat.cat/ics), i gràcies a contactar directament amb l'agenda del professional, l'usuari rep una proposta immediata de visita que pot acceptar o modificar segons les seves necessitats. Així mateix, l'usuari pot consultar o anul·lar les visites programades, tant les assignades per internet com per telèfon o al taulell.

Qualitat, innovació i recerca

Hospitals TOP 20 en l'Àrea de Respiratori

L'Hospital Universitari de Girona Doctor Josep Trueta i l'Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona han estat guardonats amb els Benchmarks de l'Àrea de Respiratori, en el marc de la vuitena edició del programa Hospitals TOP 20 que convoca Iasist i que compara 130 centres. S'avaluen tres processos molt freqüents: la pneumònia, la malaltia pulmonar obstructiva crònica i la neoplàsia de tràquea, bronqui i pulmó amb cirurgia oberta de tòrax. Les malalties respiratòries constitueixen una de les causes d'ingrés hospitalari més freqüents i tenen un impacte molt important en l'organització assistencial dels hospitals.

El primer cor artificial permanent

A l'Hospital Universitari de Bellvitge s'ha implantat per primera vegada a Espanya un dispositiu d'assistència ventricular esquerra intern permanent, que supleix les funcions del cor. La pacient, de 43 anys, no podia ser tractada de la seva insuficiència cardíaca ni tan sols amb un trasplantament de cor i sense aquest implant la seva expectativa de vida era de poques setmanes. El dispositiu implantat es connecta, mitjançant un cable, a una unitat externa de control informàtic i suport energètic, a través d'unes bateries que permeten que la persona tingui una total mobilitat i autonomia durant unes setze hores.

Avenços en VIH a l'Hospital Germans Trias i Pujol

Des de la Fundació irsiCaixa de l'Hospital Germans Trias i Pujol s'han fet públics a les revistes *Science* i *Journal of Virology* avenços en la investigació sobre el virus de la sida. El primer estudi és el resultat d'una col·laboració entre investigadors d'Europa, Austràlia i els Estats Units i explica per què algunes persones mantenen el virus de la sida a nivells gairebé indetectables, mentre que d'altres en perden el control ràpidament. El segon mostra com el virus s'introdueix dins de les cèl·lules dendrítiques madures sense infectar-les i posteriorment es dispersa als limfòcits T4, la seva diana principal.

Nova unitat de cirurgia del Parkinson

L'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol ha presentat la unitat funcional de cirurgia de la malaltia de Parkinson, la primera d'un hospital de l'ICS que la realitza de forma habitual. La intervenció consisteix a implantar en una zona del subtàlem un elèctrode que provoca un estímul elèctric repetitiu que aconsegueix disminuir considerablement el tremolor i millorar, en general, la qualitat de vida dels pacients.

Nou model de gestió dels sistemes d'informació associats als processos assistencials als hospitals

L'ICS continua la transformació i modernització dels sistemes d'informació dels processos assistencials. Amb IBM com a soci tecnològic i una inversió de 19,9 milions d'euros en quatre anys, el projecte Argos Assistencial, iniciat el 2006, ha implicat un nou disseny de tota la cadena d'accions necessàries per a la gestió clínica i de pacients. L'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol ha estat el primer centre on ja s'ha posat en marxa.

Basat en tecnologia SAP, l'objectiu del projecte és la integració dels sistemes d'informació assistencial dels hospitals de l'ICS en una plataforma clínica única. Un dels elements clau en el desenvolupament del projecte és la implementació de la història clínica electrònica.

Als professionals assistencials, el nou sistema els facilita eines de treball avançades i innovadores, un accés més segur i la possibilitat de compartir informació amb altres professionals, alhora que els ajuda a simplificar processos per a la sol·licitud i recepció de proves i una millor planificació dels tractaments. També simplifica l'automatització de tasques administratives i afavoreix la millora organitzativa. Per la seva banda, el ciutadà podrà rebre un servei més àgil i de més qualitat, que reduirà el nombre de tràmits. Així mateix suposarà la custòdia de la informació amb criteris de màxima seguretat i confidencialitat.

L'Hospital Germans Trias i Pujol fa més de 3.000 intervencions de cor

L'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol ha fet més de 3.000 operacions des que va començar a funcionar, al novembre de 2000. La seva activitat s'ha situat entre 500 i 600 intervencions anuals, una xifra de les més altes de l'Estat. El servei realitza de forma habitual tècniques complexes, com ara la cirurgia reparadora de les vàlvules mitral i aòrtica, la reconstrucció ventricular o el tractament de les arítmies cardíques amb crioablació quirúrgica, així com intervencions mínimament invasives (tècnica *heart-port*) i tècniques de minicirculació extracorpòria per tractar les patologies coronària i valvular.

Se superen els 1.000 trasplantaments hepàtics a l'Hospital Universitari de Bellvitge

L'Hospital Universitari de Bellvitge ha superat, el 2007, els mil trasplantaments de fetge. Des que el 1984 s'hi va fer el primer trasplantament hepàtic de tot l'Estat espanyol, l'Hospital Universitari de Bellvitge ha estat pioner en aquest tipus d'intervencions en les quals aplica les tècniques més innovadores. El 1988 s'hi va realitzar el primer trasplantament doble de fetge i ronyó simultani a Catalunya i el pacient, després de 18 anys, és el que té una supervivència més llarga del registre mundial. El 2002 s'hi va dur a terme el primer trasplantament de fetge de tot l'Estat a un malalt infectat pel VIH amb cirrosi hepàtica. L'hospital realitza cada any al voltant de 60 trasplantaments hepàtics, amb un índex de supervivència anual superior al 90%.

Premi de Recerca en Atenció Primària sobre pacients hiperfreqüents d'urgències

El Premi de Recerca en Atenció Primària de la Regió Sanitària Barcelona s'ha concedit, el 2007, al projecte "Intervenció coordinada entre l'atenció primària i l'hospital en pacients hiperfreqüents atesos en un servei d'urgències d'un hospital", de l'equip investigador de la Unitat de Suport a la Recerca de l'Àmbit d'Atenció Primària Barcelona Ciutat. El projecte ha estat seleccionat entre 34, 21 dels quals de l'ICS i 13 d'altres entitats proveïdores.

Salvada la vida d'un fetus amb un procediment pioner a Europa

Un equip multidisciplinari d'especialistes de medicina fetal de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron ha aconseguit salvar la vida d'una nena, quan encara era un fetus de 21 setmanes, gràcies a la cirurgia intrauterina mínimament invasiva realitzada a través d'una entrada percutània fetoscòpica de tres mil·límetres. Per aquesta incisió es va introduir una càmera alhora que s'alliberava la banda amniòtica que constrenyia una extremitat inferior i es restablí el flux de sang. Si no s'hagués fet la intervenció, el fetus podia haver arribat a morir. La nena va néixer la setmana 28 en bon estat de salut, amb una correcta morfologia i funcionalitat de la cama després d'un retoc postnatal. Aquesta intervenció és la primera que es fa a Europa i només n'hi ha tres antecedents al món.

Medalles Josep Trueta al mèrit sanitari

Diferents professionals de l'ICS han estat reconeguts amb les medalles Josep Trueta en la seva edició de l'any 2007. Aquest guardó destaca les persones que han contribuït de manera significativa al progrés i la millora de la sanitat del nostre país. En l'acte de lliurament, la consellera de Salut, Marina Geli, les va atorgar als professionals de l'ICS Xavier Lucaya Layret (radiòleg de l'Hospital Vall d'Hebron), Manuel Arcos (metge de família), Anna Sanmartí (metgessa especialista en diabetis que ha exercit a l'Hospital Vall d'Hebron i actualment ho fa a l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol), Lluïsa Guarner (especialista de l'aparell digestiu de l'Hospital Vall d'Hebron) i Maria Ignacia Ferrer (cap del Servei de Farmàcia des de la inauguració de l'Hospital Universitari de Bellvitge).

Qualitat, innovació i recerca

El cordó umbilical: font de vida

"El cordó umbilical: font de vida", és una mostra científica, docent i divulgativa sobre la donació de sang de cordó ideada pels metges residents de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron. La sang de cordó s'utilitza en una vintena de malalties hematològiques i congènites, i especialment en els malalts de leucèmia, per als quals constitueix la principal via terapèutica. L'exposició es va presentar al desembre al Palau Robert de Barcelona i es preveu que pugui ser itinerant.

Creació de la Unitat d'Investigació en Teràpia Molecular del Càncer

Un acord amb "la Caixa" permetrà la creació de la nova Unitat d'Investigació en Teràpia Molecular del Càncer, que amb tretze investigadors permanents estarà ubicada a l'Hospital Vall d'Hebron. Aquesta unitat, que es preveu que entri en funcionament a final de 2008, es dedicarà a elaborar estudis amb nous fàrmacs i dianes terapèutiques que puguin millorar l'eficàcia dels tractaments farmacològics contra el càncer i reduir la seva toxicitat. L'acord també implica l'entrada de l'entitat financera en el patronat de la Fundació Privada Institut d'Investigació Oncològica Vall d'Hebron.

El CAP Salou, premi a l'excel·lència en qualitat

El CAP Salou ha rebut el Premi Avedis Donabedian a l'Excel·lència en Qualitat en Atenció Primària. Aquest guardó suposa un reconeixement públic a la tasca i l'esforç dels professionals d'aquest centre sanitari en el desenvolupament de programes de millora contínua de la qualitat. Aquest centre ja va guanyar el mateix premi l'any 2005, després d'aconseguir la prestigiosa acreditació de qualitat de la Joint Commission, acreditació també renovada el 2007 per la seva qualitat assistencial i organitzativa.

Pioners a Europa en una tècnica endoscòpica per prevenir el càncer esofàgic

L'equip d'Endoscòpia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron ha estat el primer de tot Europa en l'aplicació clínica d'una nova tècnica endoscòpica endoluminal per tractar patologies gastroenterològiques. Entre aquestes afectacions destaca l'esòfag de Barrett, una degeneració cel·lular que comporta un risc de cancerització que només un diagnòstic precís pot evitar que derivi en un futur càncer d'estómac. El principal avantatge d'aquesta tècnica, que elimina la capa del teixit esofàgic tumoral de manera uniforme i controlada, és la mínima agressió gràcies a la gran precisió de l'abordatge.

Els equips d'atenció primària, preparats per incorporar la signatura electrònica a les receptes

L'ICS és la primera entitat proveïdora de serveis sanitaris que implanta la recepta mèdica amb signatura electrònica a Catalunya, a través d'un codi alfanumèric situat sota les dades identificatives del metge de família, que serveix per validar la signatura i que substitueix les signatures a mà. L'objectiu és completar el desplegament a tots els centres de l'organització a mitjan 2008.

La signatura electrònica de les prescripcions representa un avenç important en la disminució de la burocràcia de les consultes d'atenció primària i suposa un pas transitori fins al desplegament definitiu de la recepta electrònica.

L'Hospital de Bellvitge, primer gran hospital públic que digitalitza tots els estudis de diagnòstic per la imatge

L'Hospital Universitari de Bellvitge ha apostat per un procés de digitalització completa de tots els estudis de diagnòstic per la imatge i es converteix en el primer gran hospital de titularitat pública de Catalunya que ha deixat d'utilitzar de forma rutinària les tradicionals radiografies. El procés engegat a l'Hospital de Bellvitge forma part d'un projecte més ampli de progressiva digitalització de les imatges a tota la xarxa d'hospitals i centres d'atenció primària de l'ICS, atès que les imatges digitalitzades són un element essencial dels continguts de la història clínica electrònica.

El procés de digitalització es va iniciar el 2006 i ha comportat una renovació tecnològica, l'adequació tècnica per al diagnòstic i la visualització, i la preparació del personal tècnic i facultatiu. Ha calgut, així mateix, implantar el sistema d'arxiu i distribució de les imatges conegut amb les sigles PACS (*Pictures Archives Communications System*), una tecnologia que permet arxivar ordenadament tots els estudis i facilita la distribució d'imatges entre departaments, així com la capacitat dels professionals per consultar-les de forma més ràpida i còmoda.

La digitalització estalvia molèsties als usuaris, evita la possible repetició de proves i garanteix que les imatges es puguin recuperar sempre que es vulgui i que la seva qualitat de resolució no s'alterari amb el pas del temps. Tot i això, durant un període de transició encara circularan un cert nombre de plaques radiològiques, principalment amb origen o destinació a d'altres hospitals.

Ordinadors portàtils per als metges i les infermeres d'atenció primària que fan atenció a domicili

2.280 nous Tablet PC, amb pantalles tàctils i targetes de comunicacions 3G que fan possible la connexió a internet a través de tecnologia mòbil sense fil, permeten al professional una atenció com si estigués a la consulta amb tota la informació clínica del pacient al seu abast. D'aquesta manera, es pot consultar les dades del pacient, veure els resultats d'una analítica o d'una radiografia, veure informes mèdics de l'especialista, introduir informació de la visita actual o programar-ne una de nova, entre altres accions. Els usuaris d'aquests dispositius mòbils són els professionals que fan atenció domiciliària, les infermeres d'enllaç que coordinen el procés d'atenció al pacient entre l'atenció primària i l'hospital, els professionals dels PADES (Programa d'atenció domiciliària – equip de suport) i els dispositius d'atenció domiciliària urgent.

Wi-Fi als hospitals i CAP

L'ICS ha iniciat la instal·lació de punts de connexió Wi-Fi a les àrees d'urgències dels seus hospitals, a la seu del Centre Corporatiu i en dos CAP de forma pilot (CAP Maragall de Barcelona i CAP el Castell de Castelldefels). Els usuaris es poden connectar gratuïtament a internet des d'aquestes àrees d'accés lliure a la xarxa i sense fil. L'Hospital Arnau de Vilanova de Lleida també ha instal·lat Wi-Fi a les sales d'espera de consultes externes i a la cafeteria.

Els professionals d'assistència primària i hospitalària de Terres de l'Ebre inicien sessions conjuntes per videoconferència

Els professionals sanitaris d'assistència primària i hospitalària de les Terres de l'Ebre han començat a realitzar les primeres sessions clíniques conjuntes per videoconferència. La primera connexió s'ha dut a terme entre els centres d'atenció primària de Sant Carles de la Ràpita i d'Alcanar, i el Servei de Medicina Interna de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta. A través d'aquesta innovadora forma d'intercanvi d'informació i punts de vista, es pot seguir de forma unitària el procés de la malaltia, independentment de l'àmbit en què sigui atès el pacient.

Cornudella de Montsant, primera ABS de Catalunya connectada per videoconferència

Els consultoris locals dels quatre nuclis principals de l'Àrea Bàsica de Salut (ABS) de Cornudella de Montsant (Cornudella, Prades, Ulldemolins i Poboleda) estan connectats per videoconferència. Aquest servei pioner és el resultat del programa iniciat a Prades el 2005, on a través d'una webcam i connexió ADSL la infermera es pot posar en contacte amb el metge de Cornudella per ser més resolutius i evitar desplaçaments innecessaris als ciutadans. A més, aquest servei fomenta la confiança del pacient, que pot comunicar-se directament amb el metge, i permet ampliar l'horari d'oferta de la consulta.

Professionals

2.700 places per a l'estabilització de la plantilla i la millora de condicions de treball dels professionals

La política de millora de recursos humans és una de les prioritats estratègiques de l'ICS. En aquesta línia, s'ha manifestat la voluntat de potenciar la participació i el desenvolupament dels professionals que treballen a l'organització, a la qual cosa contribueix la reducció de la temporalitat, fins a assolir la màxima estabilitat possible del personal. Fruit del segon Acord de la Mesa Sectorial de Sanitat sobre les condicions de treball del personal de les institucions sanitàries de l'ICS, signat el 2006, es van convocar 2.752 places per treballar als centres d'atenció primària (1.190 places) i als hospitals (1.562 places).

Signats els acords de gestió dels equips d'atenció primària i els hospitals de l'ICS

Els 276 equips d'atenció primària i els vuit hospitals han formalitzat, per segona vegada, els contractes de gestió, que tenen com a objectiu la millora de la qualitat assistencial i que són l'expressió del compromís entre l'ICS, representat per les gerències territorials, i el conjunt de professionals d'un centre, representats per l'equip de direcció. Els acords de gestió expliciten tant els objectius que pretén assolir l'equip per a l'any en curs, com els recursos que li seran assignats per tal de dur-los a terme. D'aquesta manera, es dóna transparència al model i es facilita la comparació, que és possible gràcies a un sistema de mesura dels resultats dinàmic i participatiu vincular al procés de millora contínua.

Una de les conseqüències de la transformació de l'ICS en empresa pública és el fet que el pressupost ja no s'assigna de forma directa als pressupostos de la Generalitat, sinó que depèn de la contractació específica de cadascuna de les unitats de servei. Així doncs, cada EAP i cada hospital té assignat un pressupost d'acord amb uns objectius de resultats relacionats amb la qualitat assistencial, la coordinació entre nivells, l'accessibilitat, el temps d'espera, la qualitat de la prescripció farmacèutica i la satisfacció de l'usuari, entre d'altres. A més, als hospitals se'ls marca l'objectiu d'assolir el procés d'avaluació per a l'acreditació.

Oberta la possibilitat per als metges d'una segona feina al sector públic

A l'octubre de 2007, el Govern de la Generalitat va prendre un acord que dóna al personal mèdic la possibilitat d'ocupar un segon lloc de treball assistencial en el sector públic sanitari i en els centres residencials de la xarxa pública de serveis socials. Aquest acord és una excepció a la regla general de dedicació del personal al servei de les administracions públiques a un sol lloc de treball i per portar-lo a terme ha calgut fer una declaració del seu interès públic, del tot justificada atesa la necessitat de pal·liar el problema de manca de personal mèdic. La possibilitat d'exercir una segona feina al sector públic és una de les recomanacions que es van aprovar en l'òrgan de consulta i participació que és el Consell de la Profesió Mèdica de Catalunya.

Integració dels serveis sanitaris penitenciaris

A final de 2006 es va aprovar el decret que integrava els serveis sanitaris penitenciaris i de justícia juvenil en l'estructura organitzativa de l'ICS, que n'assumia la gestió. Aquesta integració garanteix els drets dels interns com a usuaris dels serveis de salut i la seva accessibilitat a uns recursos sanitaris de qualitat. S'adscriuen funcionalment a l'ICS més de 220 professionals, que s'hi han d'anar vinculant també orgànicament d'acord amb el procés d'estatutariació. Avançant en aquest procés, al març de 2007 s'ha signat l'acord de la Mesa Sectorial de Negociació de Sanitat que regula les condicions de treball del personal que s'integra com a personal estatutari com a conseqüència de la integració a l'ICS del personal sanitari penitenciari.

Es flexibilitzen els horaris dels equips d'atenció primària

La Mesa Sectorial de Negociació de Sanitat, d'acord amb l'autonomia de gestió dels centres, el diàleg amb els usuaris i els professionals sanitaris i la participació d'aquests en la gestió, ha pactat la flexibilització de la jornada. La flexibilització es concreta per mitjà de l'acord individual entre els professionals i la direcció dels EAP, ha de respondre als interessos de la planificació del centre i ha de facilitar la conciliació de la vida personal i laboral.

Així, la jornada de treball ordinària del personal sanitari dels equips d'atenció primària, prevista en torns de sis hores diàries de dilluns a dissabte, es podrà realitzar de dilluns a divendres en torns d'un mínim de set hores entre les 8 i les 21 hores, amb una dedicació mínima de dos terços de la jornada dedicats a l'activitat assistencial.

Possibilitat d'allargar la vida laboral

L'ICS ha aprovat un pla que permet retardar la jubilació més enllà dels 65 anys als professionals de diferents especialitats. Aquesta mesura és vigent fins a l'any 2010 i se'n poden beneficiar professionals de medicina de família, obstetrícia i ginecologia, anestesiologia, psiquiatria, radiologia i pediatria, tant dels centres d'atenció primària com dels hospitals.

Premi a la Prevenció de Riscos Laborals i promoció d'hàbits saludables

L'ICS ha estat una de les organitzacions guardonades en la sisena edició dels Premis MC MUTUAL Antonio Baró a la Prevenció de Riscos Laborals. Aquest premi reconeix la tasca duta a terme per l'organització en matèria de prevenció i salut laboral, així com en la reducció de la sinistralitat. L'ICS assegura als més de 40.000 professionals el dret a una protecció eficaç en matèria de prevenció de riscos laborals, per a la qual compta la participació dels òrgans de representació dels professionals.

Com a resultat d'aquesta implantació, l'ICS ha reduït en els darrers anys l'índex de sinistralitat fins a situar-se per sota de la mitjana del sector. A més de les accions de promoció de la salut també s'han dut a terme campanyes de promoció d'hàbits saludables com potenciar l'activitat física, l'alimentació saludable i l'ajuda per deixar de fumar.

L'ordenació del personal a través del procés d'estatutariació

Al març de 2007 es va signar l'Acord de la Mesa Sectorial de Negociació de Sanitat per a l'ordenació i classificació del personal estatutari de l'ICS. L'acord defineix els grups i les categories que constitueixen el sistema de classificació professional del personal estatutari. Aquest sistema té com a objectiu adaptar-se als nous reptes i contribuir a clarificar els àmbits competencials en un entorn de creixent activitat multidisciplinària.

Es creen les juntes clíniques d'atenció primària

Amb l'objectiu de potenciar la implicació i la participació dels professionals en la presa de decisions, l'ICS ha iniciat el procés per constituir les juntes clíniques per a cadascun dels 26 serveis d'atenció primària com a òrgans col·legiats d'assessorament i consulta per a totes aquelles matèries vinculades a l'àmbit assistencial, la formació, la docència i la recerca. Els membres de les juntes clíniques podran tractar i fer propostes de millora sobre qüestions que afectin la tasca diària dels professionals dels centres de salut com la qualitat i l'organització del treball, la relació amb l'atenció especialitzada o els objectius assistencials dels equips.

Aquesta iniciativa, que potencia la participació dels professionals en la presa de decisions, és pionera a l'Estat i ha rebut un dels Premis a les Millors Idees de la Sanitat de 2007 que atorga *Diario Médico*.

Inversions i equipaments

Nou Hospital Doctor Josep Trueta

El projecte del nou Hospital Dr. Josep Trueta de Girona ha conclòs la fase d'avantprojecte. Cal destacar la incorporació de noves funcions, com la docència universitària, i l'adaptació dels espais a les particularitats del terreny i de l'entorn. Amb un pressupost estimat per a obres de 160 milions d'euros, aquestes preveuen un total de 83.539 m² de superfície construïda en set plantes i dues plantes d'aparcament amb 19.897 m² més.

- 252 habitacions (de 391 a 504 llits)
- 93 consultes externes
- 13 quiròfans
- 5 sales obstètriques
- 44 boxs i 24 punts d'atenció d'UCI
- 27 punts d'atenció i 2 boxs d'hospital de dia quirúrgic
- 26 boxs d'urgències d'adults i 5 pediàtrics, i 25 punts d'atenció
- 15 sales i 5 boxs d'oncologia
- 15 sales de diagnòstic per la imatge
- 14 sales d'endoscòpies i proves cardiològiques
- 18 punts d'atenció d'hemodiàlisi
- 33 aules i 3 laboratoris docents

35 milions d'euros d'inversió als centres

Durant l'any 2007 l'ICS ha executat inversions per un import total de 34,7 milions d'euros, procedents del pressupost ordinari de reposició, de fons externs i de transferències d'altres organismes.

Inversió als hospitals

Hospital Vall d'Hebron	9.259.653
Hospital de Bellvitge	1.613.465
Hospital Germans Trias i Pujol	2.156.723
Hospital Arnau de Vilanova	1.440.828
Hospital Dr. Josep Trueta	1.250.868
Hospital de Tarragona Joan XXIII	2.503.482
Hospital de Tortosa Verge de la Cinta	550.450
Hospital de Viladecans	298.842

Infraestructures més destacades posades en servei

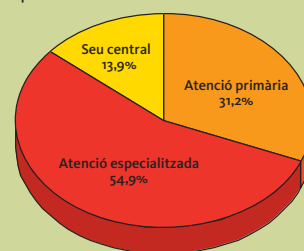
- UCI de neonatologia i centre de càncer de mama a l'àrea maternoinfantil de l'Hospital Vall d'Hebron
- Unitat de Medicina Interna de l'Hospital Verge de la Cinta de Tortosa
- Nova unitat d'hospitalització de l'Hospital Joan XXIII
- CUAP Manso de Barcelona
- Nou CAP Centre de Sabadell
- CAP Blanes 2
- CAP Alcanar
- CAP Sant Pere i Sant Pau de Tarragona

Grans obres en curs

- Bloc quirúrgic, crítics i nucli de comunicació vertical de l'Hospital Vall d'Hebron
- Bloc tècnic (quiròfans, UCI, Urgències, hospital de dia, gabinets i altres serveis) de l'Hospital de Bellvitge.

Distribució de la inversió

34.747.804 euros

Millores als hospitals de Tarragona i Tortosa

La Unitat de Medicina interna de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta ha estat totalment remodelada i ampliada. El confort i les condicions per als usuaris i acompanyants han millorat notablement. Nou dels onze llits estan en habitacions individuals i totes, excepte una tenen llum exterior. També s'han cuidat les noves àrees de treball del personal mèdic i el d'infermeria, amb sales de treball pròpies. Així mateix, s'ha habilitat una sala de tècniques per a marcapassos i col·locació de catèters i s'ha incorporat i renovat l'equipament tècnic amb un aparell d'hemodiafiltració, un baló de contrapulsació, un broncoscopi i un ecocardiògraf. Per la seva part, l'Hospital de Tarragona Joan XXIII ha obert una sala d'hemodinàmia, que funciona de vuit del matí a cinc de la tarda i que pot atendre fins a set pacients al dia. Aquest nou espai, juntament amb la reforma de l'àrea de semicrítics i malalties coronàries que s'acabarà al principi de 2008, permet a l'hospital avançar en la seva funció d'hospital de referència multidisciplinari.

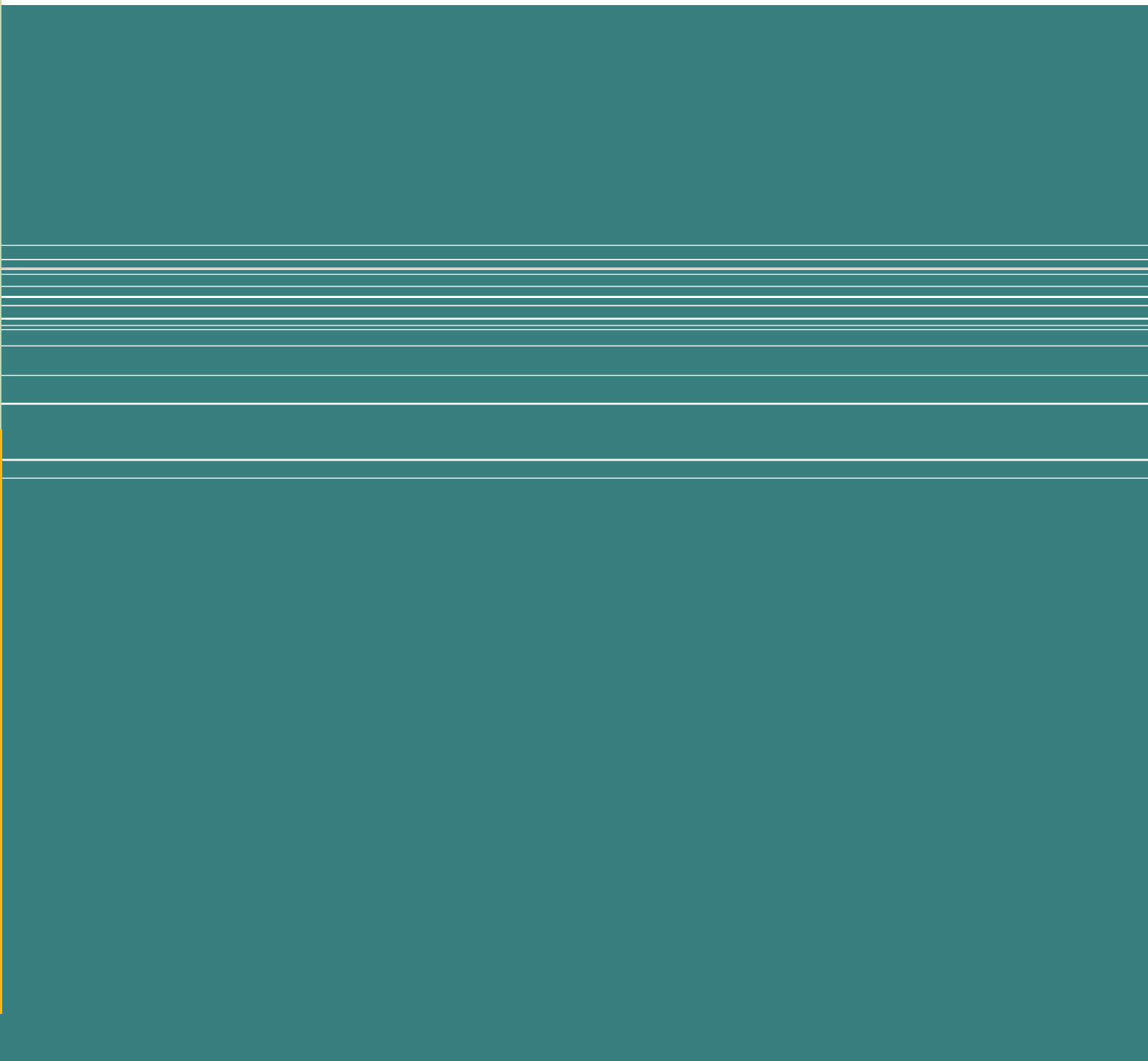
L'Hospital Universitari Arnau de Vilanova obre les noves Urgències i comença les obres del nou aparcament

Les Urgències s'estan remodelant del tot, amb una primera fase que ja s'ha obert a començament de 2008. La superfície de nova construcció ha estat de 2.350 m², on s'ubiquen els serveis de recepció, triatge, primer nivell d'atenció i boxs especialitzats. Amb la reforma de la segona fase, que remodelarà l'espai que ocupen les actuals Urgències per acollir el segon nivell d'urgències, s'arribarà a una superfície total de 3.500 m². La inversió de la primera fase ha estat de 5,7 milions d'euros.

D'altra banda, s'han iniciat les obres del nou aparcament que disposarà de més de 1.300 places, quan actualment en té cinc-centes, i estarà obert les 24 hores. Prop de mil places ja estaran disponibles en una primera fase, 787 de les quals estaran en un edifici soterrat i 171 en superfície. En la segona fase s'ha previst construir 372 places subterrànies més i el vestíbul d'accés a l'hospital. Mentre duren les obres s'ha habilitat un aparcament provisional gratuït de cinc-centes places.

Activitat 2007

Activitat hospitalària 2007 (% de variació 2007/2006)

TOTAL	Hospital de Viladecans	Hospital Verge de la Cinta	Hospital Arnau de Vilanova	Hospital Joan XXIII	Hospital Josep Trueta	Hospital Germans Trias i Pujol	Hospital de Bellvitge	Hospital Vall d'Hebron
Altes	211.871 (4,5)	12.230 (4,0)	25.133 (4,5)	20.723 (8,9)	18.919 (1,9)	27.247 (1,8)	33.805 (3,2)	64.460 (5,4)
Altes convencionals	5.858 (10,7)	11.082 (2,7)	22.856 (4,9)	17.226 (5,6)	16.616 (-1,7)	21.831 (-1,1)	27.772 (3,9)	47.982 (4,0)
Altes CMA	40.648 (10,7)	1.148 (18,8)	2.277 (0,3)	3.497 (28,3)	2.303 (38,4)	5.416 (15,6)	6.033 (0,5)	16.478 (9,4)
Ingressos	169.345 (3,2)	11.068 (2,5)	22.724 (5,2)	17.224 (5,4)	16.714 (-1,8)	22.015 (-1,5)	27.786 (4,0)	46.942 (4,2)
Ingressos urgents	107.942 (2,7)	4.052 (17,3)	15.623 (4,8)	12.346 (5,6)	11.350 (1,0)	13.088 (-2,9)	13.955 (2,9)	29.268 (2,0)
Ingressos programats	61.403 (3,9)	1.420 (-1,0)	2.808 (1,9)	4.878 (4,7)	4.764 (-7,9)	8.927 (0,7)	13.831 (5,1)	17.674 (8,0)
Estades	1.246.412 (2,1)	61.402 (-0,2)	142.392 (0,6)	108.523 (5,3)	107.129 (5,8)	163.128 (0,9)	250.061 (3,0)	382.141 (1,1)
Hospitalització domiciliària	5.495 (18,2)	401 (0,2)	333 (24,7)	1.455 (11,2)	848 (17,3)	848 (17,3)	529 (16,3)	948 (148,8)
Cirurgia major	121.978 (5,6)	5.526 (-0,7)	6.195 (3,8)	10.203 (11,0)	9.746 (8,7)	15.510 (5,1)	23.208 (-1,5)	41.546 (8,2)
Intervencions convencionals programades	51.897 (3,7)	1.534 (-2,1)	2.124 (-2,9)	3.446 (-13,8)	4.198 (-2,5)	6.379 (2,2)	13.621 (-1,3)	16.122 (13,3)
Intervencions convencionals urgents	29.433 (2,4)	496 (-22,4)	2.923 (3,9)	3.101 (29,2)	3.245 (8,2)	3.715 (-2,8)	3.554 (-5,5)	8.946 (-1,9)
Altes CMA	40.648 (10,7)	3.495 (4,1)	1.148 (18,8)	3.497 (28,3)	2.303 (38,4)	5.416 (15,6)	6.033 (0,5)	16.478 (9,4)
Cirurgia menor ambulatoria	72.756 (25,6)	9.004 (6,3)	4.433 (10,0)	3.476 (17,1)	4.709 (-1,3)	15.770 (39,1)	16.814 (7,0)	9.071 (24,3)
Cirurgia menor ambulatoria hospital	19.591 (4,3)	1.666 (8,5)	3.420 (15,0)	1.939 (12,7)	1.385 (3,2)	5 (-93,2)	4.868 (-21,6)	4.997 (26,1)
Cirurgia menor ambulatoria consultes externes	46.063 (42,1)	7.813 (337,0)	4.334 (8,0)	1.013 (-4,1)	1.247 (0,8)	14.818 (34,8)	11.231 (28,5)	4.074 (22,1)
Cirurgia menor ambulatoria consultes externes de primària	7.102 (5,4)	—	3.359 (4,2)	4 (300,0)	2.077 (-5,2)	947 (244,4)	715 (-6,9)	—
Urgències	826.955 (-0,3)	42.990 (-0,7)	50.531 (2,5)	100.525 (5,4)	71.347 (3,3)	113.925 (-3,0)	125.812 (-0,1)	233.869 (-2,9)
Consultes externes	2.594.780 (5,7)	141.441 (-1,2)	173.358 (1,1)	238.627 (5,6)	222.464 (7,8)	378.243 (20,9)	448.773 (4,8)	688.459 (1,4)
Activitat consultes externes hospitalàries	2.119.913 (4,0)	133.889 (-5,0)	129.347 (1,3)	216.724 (6,6)	131.086 (8,4)	264.850 (1,1)	354.558 (10,0)	612.011 (1,6)
Primeres visites	547.337 (7,2)	49.764 (-3,3)	31.575 (6,4)	67.792 (4,7)	36.537 (5,0)	55.627 (-0,4)	99.018 (13,6)	143.538 (10,4)
Visites successives	1.572.576 (3,0)	84.125 (-6,0)	97.772 (-0,3)	148.932 (7,4)	94.549 (9,7)	209.223 (1,5)	255.540 (8,7)	468.473 (-0,8)
Activitat consultes externes de primària	474.867 (13,9)	7.552 (240,0)	44.011 (0,7)	21.903 (-3,3)	91.378 (7,0)	113.393 (122,4)	94.215 (-11,0)	76.448 (0,0)
Primeres visites	229.385 (12,4)	5.093 (380,9)	20.361 (6,6)	13.464 (-23,9)	47.836 (11,1)	45.323 (112,1)	47.450 (-12,4)	41.165 (5,7)
Visites successives	245.482 (15,4)	2.459 (111,6)	23.650 (-3,9)	8.439 (70,1)	43.542 (2,8)	68.070 (129,9)	46.765 (-9,6)	35.283 (-5,9)
Sessions d'hospital de dia	212.614 (13,4)	2.140 (1,9)	7.758 (22,3)	13.109 (74,4)	12.602 (8,7)	18.540 (7,5)	11.943 (-7,6)	128.798 (17,8)

Indicadors 2007 (% de variació 2007/2006)

Estada mitjana (dies)	7,3 (-1,0)	5,4 (-7,1)	5,5 (-2,8)	6,2 (-4,1)	6,4 (7,5)	7,5 (2,0)	9,0 (-0,9)	8,0 (-2,8)
Índex d'ocupació %	83,7 (0,9)	57,4 (-26,4)	74,1 (0,7)	87,9 (1,9)	80,6 (-0,3)	81,0 (9,5)	94,4 (6,5)	83,6 (-2,9)
Pressió d'urgències	63,7 (-0,4)	74,0 (4,8)	74,6 (0,2)	68,8 (-0,4)	70,4 (2,9)	59,5 (-1,5)	50,2 (-1,0)	62,3 (-2,1)
Índex de reiteració	2,3 (-3,9)	1,6 (-8,5)	2,3 (-7,1)	3,2 (-5,9)	1,6 (-0,8)	2,7 (-10,0)	2,1 (1,7)	2,7 (-9,6)
Urgències/dia	2.265,6 (-0,3)	117,8 (-0,7)	138,4 (2,5)	241,0 (-0,4)	195,5 (3,3)	312,1 (-3,0)	344,7 (-0,1)	640,7 (-2,9)
% altes CMA / total d'altes	19,2 (5,9)	37,4 (-3,7)	9,4 (14,2)	9,1 (4,0)	12,2 (35,8)	19,9 (13,5)	17,8 (-2,7)	25,6 (3,9)
% CMA / total d'intervencions	33,3 (4,8)	63,3 (4,8)	18,5 (14,5)	22,3 (-9,7)	23,6 (27,4)	34,9 (9,9)	26,0 (2,0)	39,7 (1,1)

Activitat d'atenció primària, 2007

TOTAL	Leida	Tarragona	Barcelona	Girona	Metropolitana Nord	Catalunya Central	Metropolitana Sud	Alt Pirineu-Aran	Terres de l'Ebre
Visites EAP	40.039.753	2.975.130	7.665.553	3.271.452	9.224.375	3.091.546	8.845.122	490.905	1.820.018
Medicina de família	21.218.093	1.383.359	4.619.803	1.477.121	4.797.544	1.564.190	4.809.424	221.792	1.013.796
A domicili	258.729	20.670	64.176	20.966	48.371	22.477	47.812	4.101	11.868
Al centre	20.959.364	1.310.394	4.555.627	1.456.155	4.749.173	1.541.713	4.761.612	217.691	1.001.928
Pediatría	4.134.691	257.595	687.792	324.328	1.113.305	301.433	1.038.278	35.914	127.142
A domicili	3.380	757	967	30	393	214	704	2	51
Al centre	4.131.311	256.838	686.825	324.298	1.112.912	301.219	1.037.574	35.912	127.091
Odontologia	805.556	39.156	135.385	79.859	197.418	59.322	208.050	13.028	25.644
Assistent social	251.173	24.108	62.088	20.227	53.793	25.554	53.692	7.394	0
Infermeria	13.630.240	1.323.207	2.160.485	1.369.917	3.062.315	1.141.047	2.735.678	212.777	653.436
A domicili	329.910	23.274	48.842	40.078	62.970	37.009	51.011	4.914	31.084
Al centre	13.300.330	1.299.933	2.111.643	1.329.839	2.999.345	1.104.038	2.684.667	207.863	622.352
Visites CUAP	740.212	88.557	155.217	56.649	72.139	115.081	187.709	—	—
Visites especialistes CAPII	1.985.553	77.329	778.340	8.899	609.614	108.754	402.617	—	—
Visites ASSIR	465.647	33.153	103.852	—	121.678	102.825	47.437	—	12.839
Primeres visites	95.601	1.668	16.089	—	24.303	23.345	9.859	—	7.943
Visites successives	370.046	31.485	87.763	—	97.375	79.480	37.578	—	4.896
Visites de salut mental	84.841	—	60.467	—	10.005	—	14.369	—	—
Primeres visites	20.053	—	14.216	—	3.100	—	2.737	—	—
Visites successives	64.788	—	46.251	—	6.905	—	11.632	—	—
Visites de rehabilitació	139.474	—	19.204	7.582	8.626	—	71.948	—	3.612
Primeres visites	39.294	—	5.753	2.601	5.721	—	12.957	—	2.679
Visites successives	100.180	—	13.451	4.981	2.905	—	58.991	—	933
Visites PADES	42.870	—	3.584	2.102	13.769	8.011	15.404	—	—
Activitat dels laboratoris	1.890.015	—	763.476	—	534.045	124.281	468.213	—	—
Peticions	20.808.947	—	8.607.319	—	5.478.614	1.460.909	5.262.105	—	—
Proves pròpies	20.671.175	—	8.568.865	—	5.449.460	1.438.728	5.214.122	—	—
Proves derivades	137.772	—	38.454	—	29.154	22.181	47.983	—	—
Proves diagnòstiques*	1.143.863	44.916	270.612	47.743	362.856	81.956	277.233	12.801	17.533
Radiologia	854.459	38.941	204.208	42.356	258.610	55.789	205.576	12.567	17.079
Gabinetes	271.686	5.510	59.963	4.994	97.931	25.292	68.428	234	454
Medicina nuclear	17.718	465	6.441	393	6.315	875	3.229	—	—

* Activitat realitzada, tant en centres propis com aliens, a la població atesa per l'ICS.

Resumen en castellano

Con un presupuesto de 2.497 millones de euros para el año 2007 y una plantilla de más de 40.000 profesionales, el Instituto Catalán de la Salud (ICS) es la mayor empresa de servicios sanitarios de Cataluña. Presta atención sanitaria a 5.867.037 usuarios, cifra que supone el 81,6% del total de asegurados del Principado.

El ICS gestiona ocho hospitales de referencia dentro de la red hospitalaria de utilización pública (el 32% de las camas hospitalarias públicas); 274 equipos de atención primaria; 40 centros de especialidades extrahospitalarias; 24 unidades territoriales de atención continuada y urgencias de atención primaria (ACUT), que prestan atención mediante 161 dispositivos; 32 servicios de atención a la salud sexual y reproductiva; 10 servicios de análisis clínicos, cuatro de ellos integrados en dispositivos territoriales con el hospital de referencia; 31 servicios de diagnóstico por la imagen; 18 unidades de rehabilitación extrahospitalaria; 14 unidades PADES y siete unidades de salud mental, dos de ellas de atención infantojuvenil y dos más de atención y seguimiento de drogodependencias. Además de la actividad asistencial, el ICS desarrolla el 40% de la producción científica de Cataluña a través de nueve institutos de investigación y, en el campo de la docencia, forma cada año a 1.700 residentes (médicos y comadronas) y acoge a más de 3.000 alumnos de pregrado de medicina y enfermería.

La nueva empresa y su organización. En julio de 2007, el Pleno del Parlamento de Cataluña aprobó por consenso la Ley del ICS que lo transforma en empresa pública y adecua su organización a las necesidades de salud de los ciudadanos. Uno de los principales propósitos de dicha ley es la descentralización territorial de la institución para dotar a los centros y servicios de mayor autonomía en la gestión económica y de recursos. La empresa pública se rige por un Consejo de Administración nombrado por el Gobierno y presidido por la consejera de Salud, que cuenta con una amplia representación institucional, profesional y ciudadana.

Mejoras asistenciales. En el ámbito de la atención urgente se han adquirido 111 coches nuevos para atender las urgencias domiciliarias de atención primaria y se han abierto dos nuevos centros de urgencias de atención primaria (CUAP) en Sant Andreu de la Barca y en Barcelona. Por lo que respecta al apoyo a pacientes, se consolidan unos cincuenta grupos psicoeducativos para diagnósticos de ansiedad

y depresión y se ha extendido la figura del paciente experto. La programación de visitas por internet, que ya se efectuaba en medicina familiar y pediatría, se ha ampliado a enfermería, odontología y trabajo social.

Calidad, innovación e investigación. El Hospital Universitari de Girona Doctor Josep Trueta y el Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona han sido galardonados con los premios Hospitales TOP 20 en el área de respiratorio y el CAP Salou ha obtenido el premio a la excelencia en calidad de la Fundación Avedis Donabedian. En el Hospital de Bellvitge se ha implantado el primer corazón artificial permanente y en el Hospital Vall d'Hebron se ha podido salvar la vida de un feto mediante un procedimiento pionero en Europa.

Por lo que respecta a las TIC, se ha configurado un nuevo modelo que integra los sistemas de información asistencial de los hospitales en una plataforma clínica única, que será clave en la implementación de la historia clínica electrónica. El Hospital de Bellvitge se ha convertido en el primer gran hospital público que realiza todos los estudios de diagnóstico por la imagen. En asistencia primaria, se han adquirido 2.280 ordenadores portátiles con conexión a internet sin cable para atención a domicilio.

Profesionales. En el año 2007 se han convocado 2.700 plazas para la estabilización de la plantilla y a los médicos se les ha abierto la posibilidad de un segundo empleo en el sector público. La implicación de los profesionales se ve reforzada con la firma de los acuerdos de gestión de los equipos de atención primaria y de los hospitales, que marcan sus objetivos. Asimismo, se han creado las juntas clínicas de atención primaria, una iniciativa reconocida con el Premio a las Mejores Ideas de la Sanidad y que potencia la participación de los profesionales en las decisiones de la institución.

Inversiones y equipamientos. Hay que destacar la aprobación del anteproyecto del nuevo Hospital Doctor Josep Trueta de Girona. Por otra parte, en el Hospital Universitari Arnau de Vilanova se han abierto las nuevas Urgencias y se han realizado una nueva UCI de neonatología y un centro de cáncer de mama en el Hospital Vall d'Hebron, una Unidad de Medicina Interna en el Hospital Verge de la Cinta de Tortosa y una nueva unidad de hospitalización en el Hospital Joan XXIII de Tarragona. Deben destacarse asimismo los CAP Centre de Sabadell, Blanes 2, Alcanar y Sant Pere i Sant Pau de Tarragona.

English abstract

With a 2007 budget of €2.5 billion and a staff of more than 40,000 professionals, the Catalan Institute of Health (ICS) is the largest healthcare services provider in Catalonia. The ICS provides healthcare to 5,867,037 users, a figure representing 81.6% of all people with healthcare coverage in Catalonia.

The ICS manages eight benchmark hospitals in the public hospital network (32% of all public hospital beds); 274 primary care teams; 40 specialty outpatient centers; 24 regional continuous and emergency primary healthcare units (ACUT) providing service through 161 facilities; 32 sexual and reproductive healthcare services; 10 clinical analysis services, four of which are housed in regional facilities with a benchmark hospital; 31 diagnostic imaging services; 18 outpatient rehabilitation units; 14 homecare and support-team programs (PADES), and seven mental-health units, two for infants and children and two for drug-dependence treatment and monitoring. Besides its healthcare activity, the ICS carries out 40% of all scientific production in Catalonia through nine research institutes. In the area of education, the ICS trains 1700 residents a year (resident doctors and midwives) and accepts more than 3000 undergraduate students in medical and nursing programs.

The new company and how it is organized. In July 2007, the plenary session of the Catalan Parliament adopted by consensus the ICS Act, which stipulates that the ICS will be turned into a public company and its organization adapted to the health needs of citizens. One of the main objectives of the act is to decentralize the institution in Catalonia and give the centers and services more independence in terms of the management of financing and resources. The public company is governed by a Board of Directors appointed by the Catalan government and presided over by the Minister of Health, who is equipped with full institutional, professional and citizen representation.

Improvements in healthcare. Within the context of emergency care, 111 new cars have been acquired to handle home primary healthcare emergencies, and new emergency primary healthcare centers (CUAPs) have been opened in Sant Andreu de la Barca and Barcelona. In terms of patient support, about fifty psychoeducational groups have been consolidated for the diagnosis of anxiety and depression, and the figure of the expert patient has become more widespread. Scheduling of visits on the Internet was previously available for family medicine and

pediatrics, and has now been extended to include nursing, dentistry and social work.

Quality, innovation and research. Doctor Josep Trueta University Hospital in Girona and Joan XXIII University Hospital in Tarragona were awarded the TOP 20 Hospitals prize in the respiratory area, and the Salou Primary Care Center (CAP) earned the Excellence in Quality Award from the Avedis Donabedian Foundation. The first permanent artificial heart was implanted at Bellvitge Hospital, and the life of a fetus was saved at Vall d'Hebron Hospital through the performance of a pioneering procedure in Europe.

In the area of information and communication technologies (ICTs), a new model has been set up through which all hospital healthcare information systems are contained on a single clinical platform, which will be key for the implementation of electronic clinical histories. Bellvitge Hospital has become the first major public hospital to put all its diagnostic imaging studies in digital format. In primary care, 2280 laptop computers with wireless Internet connection were acquired for home care.

Professionals. In 2007, a total of 2700 positions were opened for staff stabilization and doctors are now allowed to take on a second public-sector job. The involvement of professionals has been strengthened through the signing of agreements for the management of primary care teams and hospitals, with the objectives of professionals defined by hospitals. Clinical primary care boards have also been created, an initiative that received the Award for the Best Healthcare Ideas and promotes the participation of professionals in the decisions of the institutions where they work.

Investments and equipment. The preliminary project for the new Doctor Josep Trueta Hospital in Girona has been approved. Arnau de Vilanova University Hospital in Lleida has opened its new emergency services. The neonatal intensive care unit and the breast-cancer center at Vall d'Hebron Hospital, the new Internal Medicine Unit at Verge de la Cinta Hospital in Tortosa, and the new hospitalization unit at Joan XXIII Hospital in Tarragona have all been completely remodeled. Major investments have also been made at the primary healthcare centers in Sabadell, Blanes 2, Alcanar, and Sant Pere i Sant Pau in Tarragona.

1983 – 2008: 25 anys de l'ICS

La Llei 12/1983, del 14 de juliol, d'administració institucional de la sanitat, l'assistència i els serveis socials de Catalunya, va crear l'Institut Català de la Salut com a entitat gestora de la Seguretat Social i dels serveis i les prestacions sanitàries de la Generalitat, per desplegar les competències que la Constitució espanyola i l'Estatut d'autonomia li atribuïen i per executar els serveis i les funcions que li havien estat traspassats. Això comportava assumir la titularitat i la gestió directa d'un conjunt d'hospitals i centres d'atenció primària fins aleshores estatals.

D'aleshores ençà, el model sanitari català ha evolucionat notablement. El 1986 es va promulgar la Llei general de sanitat i el 1990 la Llei d'ordenació sanitària de Catalunya, que van anar reconduint progressivament el paper de l'ICS dins del sistema de salut. Al mateix temps, però, a nivell intern, l'ICS també s'ha anat reestructurant amb l'objectiu de millorar l'eficàcia, l'eficiència i la qualitat dels serveis.

Finalment, amb l'aprovació de la Llei 8/2007, de 30 de juliol, l'ICS es transforma en empresa pública després d'un llarg camí de negociació i consens pro-

fessional, social i polític. Aquesta Llei, que recull el paper històric de l'ICS, li obre les portes a una modernització imprescindible per esdevenir un instrument de referència de la política sanitària de la Generalitat.

Per commemorar el 25è aniversari de la seva creació, l'ICS celebrarà durant tot l'any 2008 un seguit d'actes lúdics i científics que tenen per objectiu apropar la institució a la ciutadania i, sobretot, agrair i reconèixer la tasca que fa dia a dia els 40.000 professionals que en formen part. Aquest aniversari arriba en un moment d'especial significació ja que, a més de commemorar els 25 anys d'història de l'ICS, el 2008 també celebrem el primer aniversari com a empresa pública.

Aquest aniversari corporatiu coincideix amb la celebració dels vint-i-cinc anys de l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona i els quaranta anys de l'Hospital Joan XXIII de Tarragona. En definitiva, un any 2008 ple d'activitats científiques, socials i lúdiques per compartir, gaudir-ne, aprendre i participar-hi.

25è aniversari
Institut Català de la Salut

 Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

 Institut Català
de la Salut

“Un any, el 2008, ple de celebracions i actes científics, socials i lúdics per reunir els professionals i obrir-se a la ciutadania.”

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

©Institut Català de la Salut
Gran Via de les Corts Catalanes, 587
08007 Barcelona
Tel. 93 482 41 00
www.gencat.cat/ics

Coordinació: Gabinet Tècnic i de Comunicació

Realització: Hores extraordinàries, SL

Disseny gràfic: Víctor Oliva. Disseny gràfic SL

Fotografies: Arxiu fotogràfic de l'ICS i els seus centres

Impressió: Gràfiques Alpres SL

Dipòsit legal: B-25.375-2008

